

[Alfred Hansen]

hæmmer erhvervslivets konkurrenceevne over for udlandet og dermed har afgørende indflydelse på det store arbejdsløshedstal, som vi jo desværre har. Men ud over at det hæmmer erhvervslivet, er det lige så klart, at det også er en stor hindring for de ganske almindelige mennesker, som skal stifte bo, hvad enten de selv ønsker at købe hus eller de ønsker at bebo en lejlighed. Hvis de ønsker at bebo en lejlighed inden for det almennyttige byggeri, og hvis huslejen f. eks. er 3.000 kr. om måneden, så er de 2.500 kr. heraf en følge af renten.

Det er også vigtigt, at vi får fokuseret i højere grad på renten som omkostningsfaktor i det hele taget. Der har været en tilbøjelighed til, navnlig i forbindelse med overenskomstforhandlinger, udelukkende at betragte lønomkostningerne som værende den væsentligste omkostningsfaktor.

Den høje indenlandske rente og udlånsloftet, som er temaet for debatten her i dag, spiller en stor rolle for erhvervslivet, for erhvervslivets omkostninger og dermed for konkurrenceevnen og beskæftigelsen. Det høje danske renteniveau er direkte samfundsskadeligt, idet rentebyrden er en så stor belastning for det danske erhvervsliv, at det ikke giver det en reel chance for at konkurrere med tilsvarende virksomheder i andre lande. De 200.000 arbejdsløse er et tragisk resultat heraf, og jeg vil gerne oplyse, at renteomkostningerne i Danmark gennemgående er det dobbelte af, hvad de er i alle andre europæiske lande, bortset fra England. De danske lønomkostninger er ikke højere end i de lande, vi normalt sammenligner os med, hvilket ellers ofte bliver påstået. Jeg kan endvidere oplyse, at det danske lønniveau er af samme størrelsesorden som i de andre europæiske industrilandene, ja, det ligger endog under niveauet i f. eks. Norge og Sverige.

Især for alle nyetablerede, men også for de allerede etablerede inden for erhvervslivet, som ønsker at ekspandere, som ønsker at udvide og derfor har et særlig stort kapitalbehov, er renteniveauet en særlig stor belastning. Det påvirker investeringsomkostningerne inden for handel, industri, håndværk og landbrug samt boligudgifterne i almindelighed i uheldig retning, og det vil sige i opadgående retning.

Som jeg tidligere kort har bemærket, er det navnlig i forbindelse med overenskomst-

forhandlinger påstået, at lønudgifterne er årsag til erhvervslivets høje omkostninger. Derfor har man givet dem hovedansvaret for den dårlige konkurrenceevne og den stigende arbejdsløshed. En sådan betragtning er både ensidig, proportionsforvrængende og forkert, idet mange andre faktorer, navnlig renten, har afgørende indflydelse på omkostningsniveauet. Jeg vil ikke påstå, at lønudgifterne ikke også kan være en omkostningsfaktor, men jeg vil gerne her i eftermiddag bidrage til, at vi ikke ensidigt betragter lønningerne som værende den væsentligste omkostningsfaktor, men i højere grad retter søgelyset mod renteniveauet.

I redegørelsen til folkettingen den 3. oktober sagde statsministeren, at det var et vigtigt mål for regeringen at skabe forudsætninger for en rentesækning. Regeringen får i dag mulighed for at oplyse tinget og befolkningen om, hvilke initiativer regeringen har tænkt sig at tage for at leve op til denne målsætning. Og da det også i forbindelse med de igangværende overenskomstforhandlinger er af afgørende betydning for arbejdsmarkedets parter at kende regeringens planer på det pengepolitiske område, er retsforbundets forespørgsel særdeles relevant.

Økonomiministeren (Anders Andersen):

De emner, som forespørgslen vedrører, hører jo til de emner, som ret ofte dukker op her i folketingets forhandlinger. Rentespørgsmålet har således været til debat i maj sidste år, og spørgsmålet om udlånsloft har været til debat i november. Forespørgerne må derfor have mig undskyldt, når jeg i min besvarelse i meget vid udstrækning må give oplysninger, som i de forløbne 7-8 måneder allerede er indgået i folketingets debatter.

Spørgsmålet om, hvilken indflydelse den høje indenlandske rente har på erhvervenes omkostninger, på konkurrenceevnen og beskæftigelsen, er egentlig et ganske vanskeligt spørgsmål at besvare, al den stund en meget væsentlig del af erhvervenes finansiering i de forløbne år er sket igennem udenlandske lånoptagelser. Det skyldes to forhold.

For det første har erhvervene i vid udstrækning en mulighed for at vælge mellem lånoptagelser her i landet og i udlandet, og naturligvis vælges finansieringsmuligheder, som skønnes at give dem de laveste udgifter.